

אווואנטי!

אפרת פורטי, בוגרת המחלקה להנדסת ביוטכנולוגיה באוניברסיטת בן-גוריון, מייצגת את ישראל בפרויקט-מחקר בינלאומי במימונו של האיחוד האירופי • יחד עם שותפיה למחקר היא שוקדת על מציאת תחליפים לניסויים בבעלי-חיים בתחומי מחקר שונים, כגון קוסמטיקה ותרופות

ECVAM (European Center for Validation of Alternative Methods). ביחידת-מחקר זו שוקדים על מציאת תחליפים לניסויים בבעלי-חיים בתחומים כגון קוסמטיקה ותרופות. אפרת משתתפת בפרויקט-מחקר שמטרתו היא פיתוח מודל של תאי ריאות לשם בדיקת הרעילות של חומרים שונים, במטרה להפחית את מספר הניסויים בבעלי-חיים. בפרויקט, הנקרא Pulmonet, משתתפות קבוצות-מחקר מרחבי אירופה. במהלך שלוש השנים שאפרת תשהה באיטליה היא תכתוב עבודת דוקטורט בנושא זה. לדבריה, "ההשתתפות בפרויקט בינלאומי היא בשבילי חוויה מעצבת. זוהי הזדמנות להיפגש עם אנשים בעלי רקע תרבותי שונה מכל רחבי אירופה. מפגשים אלה תורמים לי מאוד ברמה האישית והמקצועית".

אפרת גדלה בבאר-שבע, ולפני מספר שנים עברה עם משפחתה לעומר. היא דור שלישי באוניברסיטת בן-גוריון. אמה, ד"ר טובה פורטי, היא מרצה במחלקה למקרא, ארכיאולוגיה והמזרח הקדום; סבה, פרופ' מאיר פורטי, היה חוקר בתחום של אקולוגיה צמחית במכון לחקר הנגב.

אפרת היא בוגרת המחזור הראשון של הנדסת ביוטכנולוגיה שבראשו עומדת פרופ' סמדר כהן. את שביעות-רצונה מלימודיה באוניברסיטת בן-גוריון היא מבטאת במילים הבאות: "לימודי הנדסת ביוטכנולוגיה משכו אותי, כי משולבים בהם תחומים שונים שריתקו אותי. הלימודים היו מעניינים ומאתגרים. הם הקנו לי יסודות הנדסיים בשילוב עם מדעי החיים".

את צעדיה הראשונים בעבודת מעבדה עשתה אפרת תחת הדרכתה של פרופ' שמעונה גרש ז"ל, שהיתה ראש המחלקה להנדסת ביוטכנולוגיה והיחידה להנדסה

מכון-מחקר על גדות אגם מגורה בצפון איטליה יושבת קבוצת חוקרים ועמלה על מציאת שיטות מחקר שיפחיתו את הצורך בניסויים בבעלי-חיים. קבוצת-המחקר כוללת חוקרים ממדינות שונות באירופה, ביניהם אפרת פורטי, בוגרת המחלקה להנדסת ביוטכנולוגיה באוניברסיטת בן-גוריון. "אני שמחה מאוד שניתנה לי הזדמנות להשתתף במחקר חשוב ומרתק זה", היא אומרת.

מטרת ה-Joint Research Center, השייך לאיחוד האירופי, היא לספק תמיכה מחקרית למדיניות האיחוד בנושאים הניצבים על סדר-יומו. שישה מוסדות-מחקר במקומות שונים באירופה, ביניהם המכון באיטליה, מנהלים מחקרים המביאים תועלת ישירה לתושבים ולתעשייה באירופה. מציאת תחליפים לניסויים בבעלי-חיים היא אחד הנושאים החשובים העומדים על סדר-היום הציבורי באירופה, ולראיה - לאחרונה נחקרו מספר חוקים המגבילים ניסויים אלה, בעיקר בענף הקוסמטיקה. אפרת מגשימה שני חלומות: הראשון הוא להשתתף במחקר שיתרום לאנושות, והשני הוא לחיות באיטליה - ארץ הולדתה. היא הגיעה למשרה זו באופן מקרי תוך כדי שיטוט באינטרנט. באתר של קרן-המחקר Marie Curie הופיעה הצעת העבודה במסגרת פרויקט-מחקר בינלאומי.

"כשקראתי את הצעת העבודה חשתי שזוהי הזדמנות שאסור להחמיצה", היא משחזרת. "הדרישות היו לחוקר צעיר, התואר האקדמי והניסיון המחקרי שנדרשו התאימו לפרופיל שלי, ומיותר לציין שקסם לי הרעיון לשהות תקופת-מה על חוף אגם באיטליה". לאחר שעברה בהצלחה את ראיון העבודה התחילה אפרת לעבוד, באוקטובר

שמעונה למדתי להכיר חוקרת בחסד ואשה נפלאה. מותה השאיר חלל בקרב סגל המחלקה והסטודנטים", אומרת אפרת בצער.

בשנה הרביעית ללימודיה לתואר ראשון התחילה אפרת פרויקט-מחקר בנושא "התמיינות תאי שומן", בהנחייתה של ד"ר רות בירק, שגם ליוותה אותה בלימודים לתואר שני באותו נושא. במהלך התואר השני היא העמיקה את ידיעותיה ואת נסיונה המחקרי בתרבויות תאים ובשיטות שונות בביוולוגיה מולקולארית, והם שהקנו לה את הכלים הדרושים לשם קידומו של מחקרה הנוכחי.

נחיתה בארץ המגף היתה רכה. אפרת מתגוררת באיטליה זה ארבעה חודשים, יחד עם בעלה יפתח שהצטרף אליה. השתלבותה בסביבת העבודה החדשה היתה מהירה, והיא מודעת למעמדה כשגרירה של ארצה: "למדתי שישראל מוערכת מאוד מבחינה אקדמית. התגובות לכך שאני ישראלית מהולות בסקרנות ובהתעניינות. אני משתדלת להראות לאנשים תמונה ישראלית מאוזנת יותר לעומת מה שהם רואים ושומעים בחדשות".

בסיום תקופת המחקר היא מתכוונת לחזור לישראל, בתקווה להשתלב בתחום-מחקרה. "אני מקווה שיותר ויותר חוקרים צעירים מישראל ישתלבו בפרויקטים בינלאומיים ואף יובילו אותם", היא מסכמת. "בדרך זו הם יגבירו את המודעות לאיכות האישית והמחקרית שיש לנו בארץ".